

By K Puttar

(ನೇನೆ ಬೃಹತೀಂದರ್)

ದೇಹದ ಅಕಾರಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಉದ್ದವೇ ಅನ್ವಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲು, ಕಾಲ್ಪರಕು ಮತ್ತು ನವಿಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತೇಲು ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದೇಹದ ಭಾರವನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿ ನಡೆಯುವ ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ‘ಫೇಸಂಟ್ ಟೈಲ್‌ಡ್ ಜಕಾನ್’ ಅಥವಾ ‘ಲೀಲ್ ಟ್ರಾಟರ್’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಜಕಾನಿಡೆ ಗುಂಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ‘ಹೈಮ್‌ಲ್ರೋಫಾಸಿಯಾನಸ್ ಚಿರುರ್ಗಸ್’.

ಪಶ್ಚಿಮ ಫಾಳುದಲ್ಲಿ ನಾಕಪ್ಪು ಸಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿವ ಈ ಹಕ್ಕಿ ಶ್ಯೇಗ್ನಾದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜ್ಞಾನಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕಾರವಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಳಗ್ಗೆ, ಉಳಗ್ಗೆ, ದೇವಳಮಕ್ಕಿ, ಪೈಲ್‌ವಾಡ್ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರದ ಕೊಡಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿಡ್ಡೊಡನೆ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ತೇಲು ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮೋಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುವ ಇದರ ಸಂತಾನೋಽತ್ಯಾತ್ಮಿಯ ಕಾಲ ಜಾನ್‌ನಿಂದ- ಅಕ್ಷೋಽರ್ವಾವರೆಗೆ. ಮೋಟ್ಟೆ ಕಂಡುಬಣ್ಣಿ ದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ವಾಟರ್ ಆಕ್ಟರ್ ಆಕ್ಟರ್‌ನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳ ಮರಿಗಳೇ ಅಪಾಯಿದ ಅರಿವಾದೊಡನೆ ಅಥವಾ ತಂದೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ವಿಶ್ರಿತೆಯ ಸೂಳನೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೂಡಿಲೇ ಕೊಳ್ಳಿದಾವರೆ. ಜೊಂಡು ಮುಂತಾದ ಜಲ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಆವೃತ್ತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಲ ಕೊಕ್ಕನ್ನಷ್ಟೇ ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರತಬಬಚಿ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅಪ್ಪಂದಿರು ಹಕ್ಕಿರ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ರೆಕ್ಕೆಯ ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇದೆ.

ಅದೇನು ‘ಅಪ್ಪಂದಿರು..’ ಅಂದಿರಾ? ಕುತೂಹಲಕರ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪತಿತ್ತೆ ಇರ್ಲಾದ್ದು! ಅದೇ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸೈಶಾಲಿಟ್‌ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕೂಡುವ ಜಕಾನಗಳು ದೈವದಿಯ

ವಳಳ್ಳಾರು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಯತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದೇ. ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ, ಒಡಾಡುವ ಸ್ಥಳದ ವಿಸ್ತಾರವೂ ದೊಡ್ಡದೇ. ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿನ ಗಡಿ ಚಿಕ್ಕದ್ದು.

ಹೆಣ್ಣೆನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡುವ ಗಂಡು ಮೋಟ್ಟೆ ಇಡಲು ಪೈರೇಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮೋಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟನಂತರ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುವ, ಸಾಕುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗಂಡಿನಾದ್ದು. (ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕೆ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ಬಂದಾಗ ಅಪ್ಪನ ಬಳಗೆ ಹಾರುತ್ತವೆ.) ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಒಂದು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಮೋಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿ ಬಿಳಿಕೆ ಇತರೆ ‘ಹಾಯ್‌ಫ್ರೆಂಡ್’ಗಳನ್ನು ಮುಡುಕೊಂಡು ಬೋರೆಡೆ ಓಡಾಡುತ್ತದೆ. ಹಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯಿದ್ದ ವರ್ವ ಪ್ರಾರ್ಥಿ ಸಂತಾನೋಽತ್ಯಾತ್ಮಿಯ ಕೇಲಸ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಗೂಡಿಗೆ ‘ಪ್ಲೈಯಂಗ್ ವಿಸಿಟ್’ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿಯ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮರಿಗಳನ್ನು ಸಂಧಿಸುವುದಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣೆಯುವ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣಿ ರ ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಡುಗ್ಗಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೆತ್ತಿ, ಬೆನ್ನು, ಬಾಲ ಮತ್ತು ಎದೆ ಕರ್ನೆನ ಸುತ್ತ, ತಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳ ಕುತ್ತಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣಿದ್ದು. ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಉದ್ದನಾದ ಕವ್ಯ ಗರಿಂಯ ಬಾಲ ಕೇವಲ ಸಂತಾನೋಽತ್ಯಾತ್ಮಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನೇರವಾಗಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಹಾರುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಸದ್ರಿಳುದೆ ಸಣ್ಣ ಗುಂಟಿನಲ್ಲಿ, ಜಲಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುವದೇ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಗೆದ್ದೆ, ಬೀಜ, ಕೀಟ, ಮೃದ್ಧಾಗಿಗಳೇ ಇವುಗಳ ಆಹಾರ. ಕೇ... ಕೇ... ಟ್ರೈ... ಟ್ರೈ... ಟ್ರೈಯಾಂ... ಟ್ರೈಯಾಂ ಎಂಬ ಮಧ್ಯರವಾದ ಕಾಗು ಇಂಪಾಡಿದೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮರಿಗಳು ಹಾವು ಮತ್ತು ಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

ದೇವತೆಗಳಿಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯದವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ದೇವನಕ್ಕಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಯದೆ? ದೇವರೇ ಬಲ!